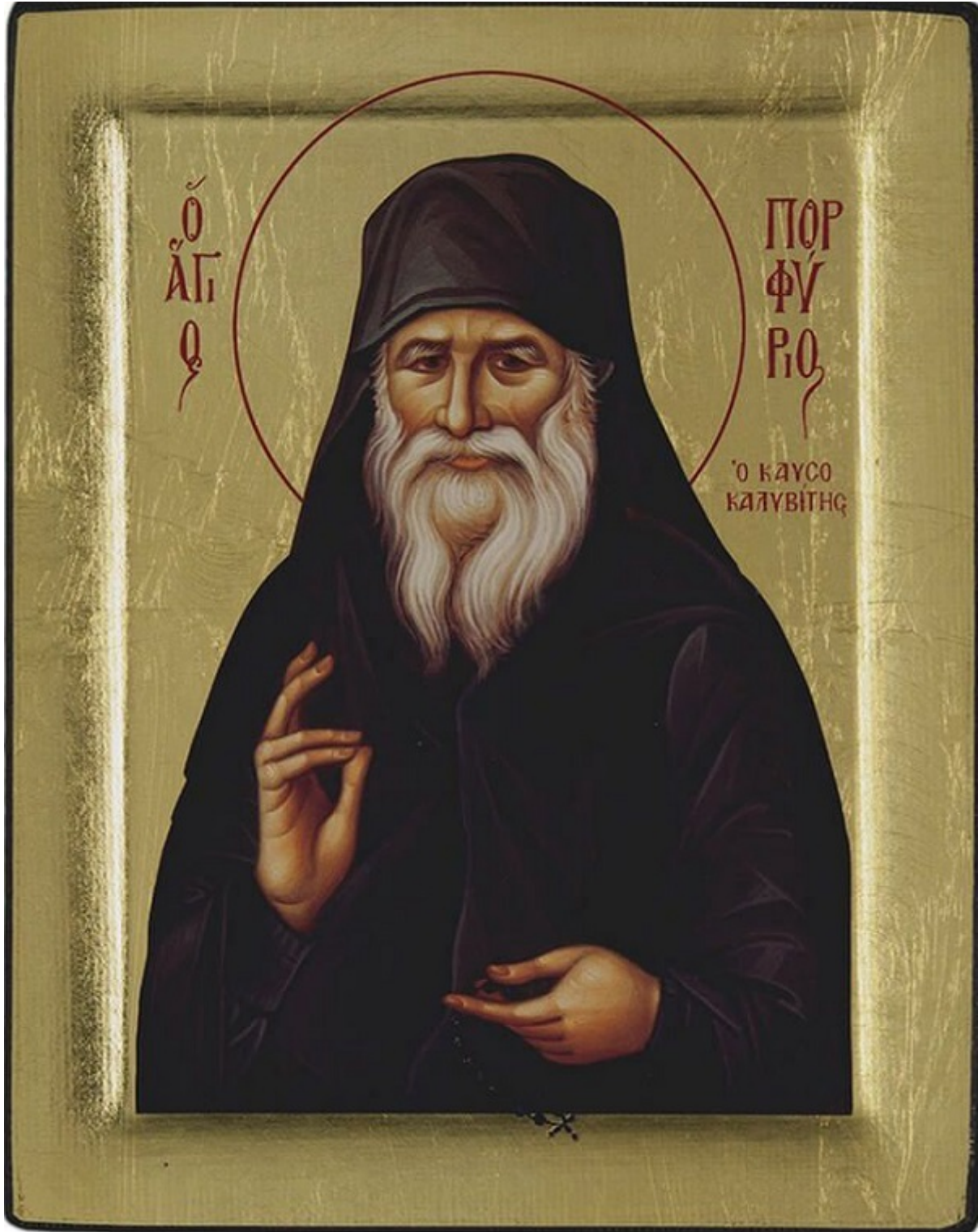

2 Δεκεμβρίου 2023

Ο Γέροντας Πορφύριος ο Καυσοκαλυβίτης· ο άγιος της πλατείας Ομονοίας (1906 - 02/12/1991)

[Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#) / [Αγ. Πορφύριος Καυσοκαλυβίτης](#) / [Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#) / [Συναξαριακές Μορφές](#)

Ο Γέροντας Πορφύριος γεννήθηκε το 1906 στον Άγιο Ιωάννη Καρυστίας Ευβοίας και βαπτίσθηκε Ευάγγελος. Στο σχολείο φοίτησε μόνον δύο χρόνια. Η ασθένεια του δασκάλου και η φτώχεια της οικογένειάς του τον έσπρωξαν να εργασθεί βόσκοντας τα λίγα ζώα της. Λίγο αργότερα, περίπου εννέα χρονών παιδάκι, εργάστηκε στο ανθρακωρυχείο της περιοχής και μετά σ' ένα παντοπωλείο γνωστού της οικογένειας, στον Πειραιά. Ο πατέρας του είχε πάει να δουλέψει στη διόρυγα του Παναμά, για να συντηρήσει την οικογένειά του.

Στα χέρια του οκτάχρονου τσοπανόπουλου είχε φτάσει ένα φυλλαράκι με τον βίο του Αγίου Ιωάννη του Καλυβίτη, το οποίο διάβαζε συλλαβιστά. Αυτός ο Άγιος είχε

συγκινήσει τον μικρό Ευάγγελο και του είχε δημιουργήσει τον πόθο να τον μιμηθεί. Έτσι, γύρω στα δώδεκα χρόνια του, ξεκίνησε μόνος του κρυφά για το Άγιον Όρος και στο πλοίο συνάντησε τον μετέπειτα Γέροντά του, ιερομόναχο Παντελεήμονα, τον πνευματικό, που ασκήτευε στην καλύβη του Αγίου Γεωργίου στη Σκήτη Καυσοκαλυβίων του Αγίου Όρους.

Σ' αυτόν τον Γέροντα και τον αυτάδελφό του μοναχό Ιωαννίκιο, ο νεαρός δόκιμος έκανε χαρούμενη και άκρα υπακοή και έτσι σε λίγα χρόνια αξιώθηκε να καρεί μοναχός και να μάθει έμπρακτα τα μυστικά της πνευματικής ζωής.

Αποτέλεσμα της μεγάλης αγάπης του στον Χριστό και στους γέροντές του, της υπακοής και της ασκήσεως του, ήταν να τον επισκεφθεί η Χάρη του Θεού και να του δοθεί σε νεαρή ηλικία το χάρισμα της διοράσεως, δηλαδή της δυνατότητας να βλέπει, όταν η Χάρη του Θεού ενεργούσε, τα αόρατα πράγματα ή πνεύματα ή γεγονότα του παρελθόντος και του παρόντος και μερικές φορές και τα μέλλοντα.

«Και πάντα εύχομαι τα πνευματικά μου παιδιά ν' αγαπήσουν τον Θεό, που είναι το παν, για να μας αξιώσει να μπορούμε στην

επίγειο άκτιστη Εκκλησία Του. Γιατί από εδώ πρέπει ν' αρχίσουμε και να διαβάζω τους ύμνους της Εκκλησίας, την Αγία Γραφή και τους βίους των Αγίων μας και εύχομαι και σεις να κάνετε το ίδιο. Εγώ προσπάθησα με τη Χάρη του Θεού να πλησιάσω τον Θεό και εύχομαι και εσείς να κάνετε το ίδιο».

Στο Άγιον Όρος ασθένησε από πλευρίτιδα γύρω στα 18 του χρόνια και οι γέροντές του τον έστειλαν σε μοναστήρι στον κόσμο για θεραπεία. Σ' αυτό το μοναστήρι στην Εύβοια τον γνώρισε ο Αρχιεπίσκοπος Σινά Πορφύριος και αφού διεπίστωσε ότι ο Θεός τον είχε επισκιάσει με τη Χάρη Του, τον χειροτόνησε ιερέα σε ηλικία 20 ετών. Μετά από ένα μικρό διάστημα ο Μητροπολίτης της περιοχής τον κατέστησε πνευματικό και έτσι έθεσε στην υπηρεσία των πιστών το χάρισμα της διοράσεως, με το οποίο ο Θεός είχε χαριτώσει τον δούλο του Πορφύριο. Με το χάρισμα αυτό, ο νεαρός ιερομόναχος και πνευματικός Πορφύριος βοηθούσε τους ανθρώπους να γλιτώσουν από διάφορες πλεκτάνες του πονηρού, να καταλάβουν τί γίνεται στην ψυχή τους, να μην πιστεύουν στις άπατες των μαγισσών που με το πρόσχημα ότι θα τους λύσουν τα μάγια τους απομυζούσαν τις οικονομίες τους, να διαπιστώνουν και να θεραπεύουν τις σωματικές τους ασθένειες και τα αίτια τους και γενικά να δούν και να καταλάβουν πράγματα που θα τους βοηθούσαν στη ζωή τους.

Το 1940 διορίστηκε εφημέριος στην Πολυκλινική Αθηνών, στην οδό Σωκράτους, κοντά στην πλατεία Ομονοίας. Σ' αυτή τη θέση παρέμεινε 33 χρόνια, εξομολογώντας τους ασθενείς και άλλους, προσευχόμενος, συμβουλευόντας και όχι λίγες φορές θεραπεύοντας με την προσευχή και τη Χάρη του Θεού ασθενείς που ζητούσαν τη βοήθεια του. Παρ' όλον δε ότι έκρυβε επιμελώς τα χαρίσματα του, είχε γίνει γνωστός σε κάποιον σχετικώς περιορισμένο αριθμό πιστών που σιγά-σιγά μεγάλωνε.

Το 1950 νοίκιασε το εγκαταλελειμμένο μοναστηράκι του Αγίου Νικολάου Καλλισίων στην Πεντέλη και μέχρι το 1978 καλλιεργούσε την περιοχή του. Το 1979 εγκατεστάθηκε στο Μήλεσι Αττικής, κοντά στον Ωρωπό, όπου άρχισε, αφού έλαβε τις νόμιμες άδειες, να κτίζει το Ησυχαστήριο της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος. Σ' αυτό δεχόταν επισκέπτες κάθε κατηγορίας και τηλεφωνήματα από όλα τα μέρη του κόσμου, για διάφορα προβλήματα και συμβούλευε, ευχόταν, εξομολογούσε και θεράπευε τις ψυχές και πολλές φορές και τα σώματα των ανθρώπων.

Τον Ιούνιο του 1991, προαισθανόμενος το τέλος του, και μή θέλοντας να κηδευθεί με τιμές, αναχώρησε για το καλύβι του Αγίου Γεωργίου στα Καυσοκαλύβια του Αγίου Όρους, όπου είχε καρεί μοναχός πριν από περίπου 70 χρόνια και στις 4:31' το πρωί της 2-12-1991 παρέδωσε το πνεύμα στον Κύριο, που τόσο αγάπησε στη ζωή του. Εκεί ετάφη σε έναν απλό καλογερικό τάφο με την παρουσία μόνο των

συμμοναστών του, διότι είχε παραγγείλει από μεγάλη ταπείνωση να αναγγελθεί η κοίμησή του μόνον μετά την ταφή του. Τώρα σ' αυτόν τον τάφο αναπαύεται άλλος μοναχός, τα δε λείψανα του Γέροντος Πορφυρίου κατ' εντολήν του προς τους υποτακτικούς του, έχουν αποκρύβει σε απρόσιτο μέρος.

Τα κύρια χαρακτηριστικά του

Τα κύρια χαρακτηριστικά του Γέροντος Πορφυρίου σε όλη τη ζωή του ήταν η άκρα ταπείνωσή του, η τέλεια αγάπη του στον Χριστό και τον συνάνθρωπο, η αίσθηση του ότι ανήκει στην Εκκλησία, με μία απόλυτη υπακοή σ' αυτήν εν Χριστώ και με μία απόλυτη ενότητα με όλους και η βίωση της αθανασίας και της ελευθερίας από τον φόβο και την κόλαση από αυτή εδώ τη ζωή. Σ' αυτά πρέπει να προστεθούν η αγόγγυστη υπομονή του στους αφόρητους πόνους, η σοφή διάκρισή του, η ασύλληπτη διόρασή του, η απέραντη φιλομάθειά του, η εκπληκτική ευρύτητα των γνώσεών του που ήταν καρπός της Χάρης και δώρο Θεού και όχι αποτέλεσμα σπουδής, η ανεξάντλητη φιλοπονία και εργατικότητα του, η αδιάλειπτη ταπεινή και για τον λόγο αυτόν αποτελεσματική προσευχή του, το ακραιφνώς ορθόδοξο, αλλά όχι φανατικό φρόνημά του, οι επιτυχείς συμβουλές του, η πολυμέρεια των διδαχών του, η βαθύτατη ευλάβειά του, το ιεροπρεπέστατο των ακολουθιών που τελούσε, και η μεγάλη φροντίδα του να κρατηθεί μυστική η εκτεταμένη προσφορά του.

Τα ουσιώδη

Προσπαθώντας να εμβαθύνουμε στα ουσιώδη στοιχεία που συγκροτούσαν την προσωπικότητα του Γέροντος Πορφυρίου καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι αυτά ήταν: πρώτον, η ενταξή του στην Εκκλησία κατά έναν ουσιαστικό και όχι τυπικό τρόπο, δεύτερον, η απέραντη αγάπη του στον Χριστό και δι' Αυτού στον συνάνθρωπο, που συνοδευόταν από αγία ταπείνωση, τρίτον, η βίωση της εν Χριστώ μυστικής χαράς και τέταρτον η βίωση της εν Χριστώ αθανασίας.

α) Η ένταξη στην Εκκλησία

Ο Γέρων Πορφύριος έλεγε μαζί με όλους τους Αγίους ότι ο Χριστός πρέπει να είναι μέσα στην Εκκλησία. Αυτό σημαίνει ενωμένος με τον Χριστό και με όλους τους ανθρώπους του Χριστού και προπαντός με τον αρχιερέα Του, που επέχει τόπο και τύπο Χριστού. Αλλά αυτό, το να είναι κανείς μέσα στην Εκκλησία δεν είναι κάτι τυπικό. Αυτό άλλωστε πρέπει να σημαίνει η διαθήκη του, στην όποια μας εύχεται να μπούμε στην επίγεια άκτιστη Εκκλησία του Θεού, παρ' όλον που επιφανειακά σκεπτόμενοι θα του απαντούσαμε ότι είμαστε ήδη στην Εκκλησία, αφού είμαστε βαπτισμένοι.

Πράγματι είμεθα μέσα στην Εκκλησία, αλλά τόσο μόνο όσο είναι μέσα στην Ελλάδα ο ξένος ταξιδιώτης που πέρασε τα σύνορα της κατά ένα-δύο βήματα. Αυτός, αν και είναι στην Ελλάδα τυπικά και ουσιαστικά και μπορεί να ταξιδέψει παντού σ' αυτήν και να τη γνωρίσει όλη, όμως είναι σαν να μην είναι, αφού μόνο δυο βήματα πέρασε στο εδαφός της και τίποτε δεν ξέρει ακόμη από Ελλάδα. Έτσι και ο Χριστιανός που μια φορά πέρασε την πόρτα της Εκκλησίας και μπήκε μέσα σ' αυτήν, είναι ουσιαστικά σαν να μην μπήκε, άμα δεν προχωράει διαρκώς βαθύτατα σ' αυτήν μέχρι να φθάσει στον θρόνο του Θεού.

Ο Γέροντας είχε δει στην πράξη ότι η Χάρη του Θεού ενεργεί μέσα στην Εκκλησία, ότι οι πιστοί πρέπει να είναι μεταξύ τους ενωμένοι σαν ένα σώμα, το σώμα του Χριστού, ότι κανείς δεν μπορεί να σωθεί όταν ζητά μόνο την ατομική του σωτηρία, ότι η ενότητα ως αίτημα, πόθος και βίωμα του πιστού είναι βασικό στοιχείο της Εκκλησίας και προϋπόθεση της σωτηρίας και ότι η αγάπη, που ωθεί την ψυχή στην ενότητα, είναι απαραίτητη, για να μπει κανείς στην κοινότητα που συνιστά την επίγεια άκτιστη Εκκλησία και να σωθεί εκεί.

β) Η αγάπη

Η κινητήρια δύναμη για τη δημιουργία συμμετόχων στην ύπαρξη και στη χαρά, για τη μετάδοση της ζωής, είναι η αγάπη. Αυτός που σκέπτεται ότι ο νέος άνθρωπος θα του στερήσει κάτι από την άνεσή του και τη χαρά του δεν σκέπτεται όπως ο Θεός, ο οποίος δημιούργησε το ανθρώπινο Γένος, παρ' όλον ότι αυτό Τον παρεπείκρανε (ανθρωποπαθώς μιλώντας). Η μόνη διάθεση, λοιπόν, που αρμόζει σε ανθρώπους πλασμένους εικόνα και καθ' ομοίωσιν Θεού, είναι η αγάπη, δηλαδή το άνοιγμα της καρδιάς στο άλλο πρόσωπο, στο Σύ του Θεού και στο σύ του συνανθρώπου.

Υπάρχουν πολλοί τρόποι με τους όποιους προσπαθεί η Εκκλησία να πείσει τους ανθρώπους να βαδίσουν στον σωστό δρόμο. Όμως ο βασιλικός δρόμος της ευαίσθητης, ποιητικής και ευγενικής ψυχής που σου υπεδείκνυε ο Γέρων Πορφύριος

είναι ο δρόμος της αγάπης, του θείου έρωτα προς τον Ιησού Χριστό και η ανιδιοτέλεια, δηλαδή η αδιαφορία για το αν η αγάπη σου στον Χριστό συνεπάγεται χαρές ή οδύνες. Είναι δρόμος γεμάτος αρχοντιά και ανωτερότητα, χωρίς μιζέριες, υπολογισμούς και φόβους, λεβέντικος και άξιος του θείου μεγαλείου και της απόλυτης εμπιστοσύνης στη φιλική διάθεση του Χρίστου που μας αγαπά.

Αυτό συνεπάγεται και μία ωραία μεθόδευση του πνευματικού αγώνα του χριστιανού, την οποία συχνά-πυκνά και με πολλά παραδείγματα ανέπτυσε. Ας θυμηθούμε μερικά:

- Όταν είσαι σ' ένα κατασκότεινο δωμάτιο, μή χτυπάς το σκοτάδι για να το διώξεις. Δεν φεύγει έτσι. Άνοιξε το παράθυρο στο φως, δηλαδή δώσου στην αγάπη του Χριστού και τότε χωρίς κόπο φεύγει το σκοτάδι.

- Όταν έρχεται ο κακός λογισμός, η μελαγχολική σκέψη, ο φόβος, ο πειρασμός να σε καταλάβει, μην πολεμάς μαζί τους να τα διώξεις. Άνοιξε τα χερίά σου στην αγάπη του Χριστού και σε παίρνει στην αγκαλιά του και χάνονται αυτά μόνα τους.

- Όταν ο κήπος της ψυχής σου είναι γεμάτος αγκάθια (πάθη), μην προσπαθείς να τα ξεριζώσεις και βρίσκεσαι διαρκώς τραυματισμένος και μολυσμένος από την ασχολία σου μαζί τους. Δώσε όλη τη δύναμη σου στα λουλούδια της ψυχής σου, πότισέ τα, και τότε τ' αγκάθια θα ξεραθούν μόνα τους. Και το καλύτερο λουλούδι είναι η αγάπη σου στον Χριστό. Αν ποτίσεις αυτήν και αναπτυχθεί, όλα τα αγκάθια μαραίνονται.

Η Καλύβη του Αγίου Γεωργίου Καυσοκαλυβίων στην οποία έζησε τα πρώτα χρόνια της μοναχικής του αφιερώσεως ο Γέροντας Πορφύριος και στην οποία και εκοιμήθη στις 2 Δεκεμβρίου 1991.

γ) Η χαρά

Ο Γέρων Πορφύριος αγαπούσε όλους με την αγάπη του Χριστού που είναι μοναδική για τον καθένα. Αλλά η πλούσια καρδιά του Χριστού και όσων ομοιώθηκαν μ' Αυτόν, μπορεί ν' αγαπά με μοναδικό τρόπο τον κάθε άνθρωπο, που είναι εικόνα του αγαπημένου Χριστού. Και η αγάπη αυτή ελκύει τη Θεία Χάρη, που επιπίπτει στον αγαπώντα σαν χαρά μεγάλη και ανεξάντλητη. Αυτός που αγαπά είναι χαρούμενος, γιατί η αγάπη είναι δόσιμο και το δόσιμο συνεπάγεται τη μακαριότητα, όπως είπε ο Κύριος (μακάριόν έστι μάλλον δίδοναι ή λαμβάνειν, Πράξ. 20,35). Έτσι ζούσε ο Γέροντας στη χαρά που κανείς, ούτε οι πόνοι ούτε οι θλίψεις, δεν αφαιρεί από εκείνον που είναι δοσμένος στην αγάπη του Χριστού. Ο Γέροντας Πορφύριος, ζώντας μέσα στην αγάπη του Χριστού είχε διαπιστώσει εμπειρικά αυτό που γράφει ο Άγιος Ιωάννης ο Ευαγγελιστής: «η τελεία αγάπη έξω βάλλει τον φόβον» (Α' Ιω. 4,18) και γι' αυτό λέει σε μια ηχογραφημένη συνομιλία του με έμφαση και με γεμάτη πραότητα βεβαιότητα «Ο φίλος, ο αδελφός (ο Χριστός)...! Πώς το φωνάζει αυτό όμως...! και πόσο...! Τί βάθος κρύβεται μέσα σ' αυτό...! Πολύ βάθος! Δηλαδή είναι το θάρρος. Δεν θέλει τον φόβο ο Χριστός, δεν τότε θέλει τον φόβο!»

δ) Η αθανασία

Η νίκη πάνω στον θάνατο, η αίσθηση και η βεβαιότητα της αθανασίας είναι ένα βίωμα κοινό σε όλους τους Αγίους και στον Γέροντα Πορφύριο. Λέγει στην προαναφερθείσα ηχογραφημένη συνομιλία του: «Ο άνθρωπος του Χριστού πρέπει ν' αγαπήσει τον Χριστό, κι όταν αγαπήσει τον Χριστό απαλλάσσεται από τον διάβολο, από την κόλαση και από τον θάνατο». Δεν είναι αυτά λόγια ειπωμένα από κάποιον που συνέλαβε αυτή την αλήθεια με τη σκέψη του. Είναι λόγια βγαλμένα από ένα αληθινό προσωπικό βίωμα και γι' αυτό έχουν την αξία μαρτυρίας αυτόπτη μάρτυρα. Δεν αλλάζει το πράγμα από το γεγονός ότι ο Γέροντας Πορφύριος από ταπείνωση και βαθιά αίσθηση της ανθρώπινης ασθένειάς μας λέγει ότι δεν έχει φθάσει σε αυτή την κατάσταση. Μάλλον ενισχύεται η αξιοπιστία του, διότι δεν είναι πλέον ένας που νομίζει ότι έφθασε κάπου. «Δεν έχω φθάσει, αυτό ζητάω, αυτό θέλω. Και στη σιωπή μου και παντού προσπαθώ να ζήσω σ' αυτά. Δεν τα ζω όμως, ...προσπαθώ. Δηλαδή, πως να σου πω, πως να σας πώ; Δεν έχω πάει σ' ένα μέρος, έτσι... ή πήγα μια φορά, το είδα, τώρα δεν είμαι εκεί, αλλά το θυμάμαι, το λαχταράω, το θέλω. Να τώρα, αυτή τη στιγμή, αύριο, μεθαύριο, κάθε στιγμή μούρχεται και το θέλω. Θέλω να πάω εκεί, το ζητάω. Δεν είμαι όμως εκεί... Ναι, αλλά ζω μέσα σ' αυτή την προσπάθεια...»

Βεβαιοί ο Άγιος Γρηγόριος ότι το ευρείν τον Θεόν έγκειται εις το αεί Αυτόν ζητείν. Δεν υπάρχει καλύτερη και εγκυρότερη επιβεβαίωση ότι ο Γέρον Πορφύριος βρήκε τον Θεό, και ότι ο δρόμος της αγάπης που μας υποδεικνύει είναι ο συντομότερος, ο ασφαλέστερος και ο καλύτερος για να μας βρει και μας ο Θεός και να περιμαζέψει τον καθένα μας, σαν το ένα απολωλός πρόβατο, με χαρά και με αγάπη και να μας οδηγήσει από αυτήν εδώ τη ζωή στην επίγεια άκτιστη Εκκλησία Του, που είναι χώρα αγάπης, χαράς, ειρήνης και αθανασίας.

Γένοιτο, Κύριε, δι' ευχών του δούλου Σου Πορφυρίου. Αμήν.

*Ger. Porfyrios Kafsoakalyvitis 18 Καυσοκαλύβια
1993. Ο τάφος του Γέροντα. «Κι υστέρα; Τίποτ'
άλλο. Κι όταν θα' σβηνε έτσι η ζωή μου, από
χαρά γεμάτη, λίγα κλαδιά τους πάλι να μου
δίνανε να γίνουν το στερνό μου το κρεββάτι».*

Πηγή: Γεωργίου Αρβανίτη, τ. Προέδρου Εφετών από την [Πεμπτουσία](#).

Οι φωτογραφίες προέρχονται από το αρχείο του συγγραφέα.